

Ekonomsko-storitveni izobraževalni center Kranj
Gimnazija

MLADI IN INTERNET

(Seminarska naloga)

Kranj, 18.4.2011

VSEBINA

KAZALO POGLAVIJ:

VSEBINA.....	
2. HIPOTEZE.....	
3.1 Medijska pismenost – vzgoja za medije.....	
4.1 Pojem »internet«.....	
4.2 Nastanek interneta.....	
4.3 Internetna odvisnost/zasvojenost.....	
5.1 Uporaba medijev.....	
5.2 Preživljanje prostega časa.....	
5.3 Pogostost uporabe interneta.....	
5.4 Namen uporabe interneta.....	
5.5 Zasvojenost mladih z internetom.....	
8.1 Anketa.....	

KAZALO SLIK:

Slika 4.2.1: Vizualizacija različnih poti skozi del interneta.....	10
Slika 4.3.1: Internetna odvisnost/zasvojenost.....	11
Slika 5.1: Mala punčka že uporablja računalnik.....	12

KAZALO GRAFIKONOV:

Grafikon 4.1: Svetovna uporaba interneta glede na kontinente.....	8
Grafikon 5.1.1: Uporaba medijev med mladimi.....	13
Grafikon 5.2.1: Preživljanje prostega časa med mladimi.....	14
Grafikon 5.3.1: Dnevna uporaba interneta med mladimi po spolu.....	15
Grafikon 5.3.2: Spreminjanje uporabe interneta med mladimi.....	16
Grafikon 5.4.1: Namen uporabe interneta med mladimi.....	17
Grafikon 5.5.1: Potreba mladih po internetu na počitnicah.....	18

1. UVOD

Med množičnimi mediji v zadnjih letih največji razvoj in popularnost doživlja internet. Po podatkih »Internet World Stats« (2008) je na svetu že skoraj milijarda in pol uporabnikov interneta, kar je nekaj več kot dvajset odstotkov celotne svetovne populacije, do danes pa se je ta odstotek še povečal. Tudi stanje v Sloveniji je podobno. Statistični urad Republike Slovenije ugotavlja, da je bilo v prvem četrletju leta 2007 v Sloveniji 907 tisoč rednih uporabnikov interneta, tudi ta številka se je do danes povečala. Med njimi so najštevilčnejši mladi stari od 10 do 15 let, saj je v omenjeni starostni kategoriji kar 90 odstotkov rednih uporabnikov interneta. Mladi tako lahko več ur deskajo po internetu in se predajajo njegovim užitek.

V teoretičnem delu se bom najprej lotila opredeljevanja medijske pismenosti oziroma vzgoje za medije, kot jo poimenujemo v Sloveniji. Danes je vse bolj potrebna medijska pismenost oziroma vzgoja za medije, ki vključuje tudi uporabo interneta. V četrtem poglavju se bom lotila interneta. Podala bom kratek nastanek interneta ter definirala pojem internet. V petem poglavju pa bom predstavila splošna znanja o odnosu mladih do interneta iz različnih virov.

S pridobljenim znanjem ter na podlagi ankete, se bom nato lotila raziskave o uporabi interneta med mladimi ter njihovega odnosa do le tega.

2. HIPOTEZE

Moj namen in cilj je ovrednotiti in na koncu potrditi oziroma ovreči naslednje hipoteze:

- Mladi vse več porabljajo internet
- Punce internet uporabljajo več od fantov
- Mladi so z internetom zasvojeni
- Mladi preživljajo prosti čas za računalnikom
- Mladi med mediji največ uporabljajo internet
- Mladi uporabljajo internet v koristne in izobraževalne namene
- Mladi preko interneta naročajo različne stvari

Vrste metod, ki jih bom pri svoji raziskavi uporabila so:

- Analiza dokumentov
- Anketa

3. MLADI IN MEDIJSKO OKOLJE

Mladi večji del dneva preživijo v različnih izobraževalnih ustanovah, preostali čas pa preživijo z družino, ga namenijo razvedrilu ali svojim dejavnostim. Mladi se zelo radi družijo med seboj, hodijo ven, se ukvarjajo s športom, igrajo v glasbeni skupini, hodijo v kino na koncerte itd. Na oblikovanje njihovega vsakdanjika pa v veliki meri vplivajo tudi množični mediji. mladi gledajo televizijo, berejo knjige, revije, poslušajo radio. Kar pa se danes dogaja najpogosteje, se mlado usedejo pred računalnik in deskajo po internetu ter tako porabijo ure in ure svojega prostega časa. Seveda ima družina kot socializacijski dejavnik odločilno vlogo pri oblikovanju posameznikove osebnosti, vendar pa ne smemo pozabiti tudi na pomen drugih, prav tako pomembnih dejavnikov socializacije, kamor lahko uvrstimo tudi množično medije.

3.1 Medijska pismenost – vzgoja za medije

Manca Košir poudarja, da klasična pismenost, kot je poznavanje abecede, znanje branja in pisanja, v današnjem svetu ne zadostuje več. zaradi zasičenosti vsakdanjika z mediji se bomo v svetu znašli samo, če bomo medijsko pismeni.

Za medijsko pismenost oziroma medijsko vzgojo se povsod po svetu ne uporablja enakega poimenovanja. V Združenih državah Amerike, Kanadi in Avstraliji uporabljajo izraz medijska pismenost, v Veliki Britaniji medijska vzgoja, v Nemčiji medijska kompetentnost, na Nizozemskem avdio-vizualna vzgoja, medtem ko v Sloveniji uporabljamo izraz vzgoja za medije. Ne glede na različna pojmovanja pa lahko skupne točke različnih konceptov vzgoje za medije po svetu povzamemo tako, da morajo izhajati iz vsakdanjih izkušenj učencev, vključevati vse medije, od tiska do interneta, upoštevati lokalni in globalni proces medijske komunikacije, naučiti ustvarjanja medijskih vsebin in si za cilj postaviti medijsko pismenega državljana, ki bo sposoben sodelovati v družbeni komunikaciji.

Slovenski strokovnjaki na področju medijskega izobraževanja tako opredeljujejo vzgojo za medije kot proces medijskega opismenjevanja, ki nam razkrije pogled v zakulisje medijev in nas usmerja h kritični distanci do ponujenih vsebin in k razumskemu in dejavnemu izbiranju medijev. Uči nas razumeti, kako mediji oblikujejo naše predstave o svetu in sebi, kar je osrednji koncept medijskega opismenjevanja. Vzgoja za medije vključuje tako branje, pisanje, govorjenje, kritično gledanje in sposobnost oblikovanja lastnih sporočil.

Podobno in skoraj enako definicijo (le da uporabljajo različne izraze) podajo tudi strokovnjaki za medijsko izobraževanje po vsem svetu. Medijsko pismenost opredelijo kot zmožnost dostopa, analize, cene in proizvodnje sporočil v najrazličnejših oblikah. Medijska pismenost, kot pravijo nekateri, razširja veščine pismenosti na vse oblike sporočil, pa čeprav gre za črne čačke na belem papirju ter zajema branje in pisanje, govorjenje in poslušanje, kritično gledanje in sposobnost oblikovanja lastnih sporočil z uporabo najrazličnejših tehnologij, vključno z avdio tehniko, oglasnimi panoji, fotoaparati, video kamerami in računalniki.

Vključevanje vzgoje za medije je v šolski sistem nujna, in potrebna, kar vidimo predvsem po tem, da o tej temi govorijo pomembni mednarodni dokumenti. UNESCO¹ je že leta 1978 z delovno skupino strokovnjakov različnih držav izdelal model (A General Curricular Model) za množično medijsko vzgojo (Media Education), ki bi otroke in mladostnike naučila kritičnega sprejemanja medijev. Za vključevanje vzgoje za medije v šolski sistem imajo šole dosti razlogov. Nekateri v tem vidijo pot, da se izobraževalni proces posodobi in da se dogajanje v razredih poveže s kulturnim okoljem. Tako bodo učenci spoznali, kako pomembne teme in vprašanja odmevajo v množični kulturi, prav tako kot to ugotavljajo pri učenju književnosti, zgodovine ali sociologije. Drugi v medijski pismenosti vidijo veščino, ki omogoča človeku preživeti, postati preudaren potrošnik in uspešen državljan v dobi, ki se odvija kot super hitra medijska avtocesta. Spet drugi v medijski pismenosti vidijo neke vrste zaščito pred nevarnostmi in zlom, ki ga ustvarja preobilje televizije.

Cilji, ki naj bi se z vključevanjem vzgoje za medije v izobraževalni proces dosegli so: povečati dostop učencev do medijev, analizirati sporočila množičnih medijev, kritično ocenjevati sporočila množičnih medijev, oblikovati medijska sporočila ter zavestno in ustvarjalno uporabljati medije.

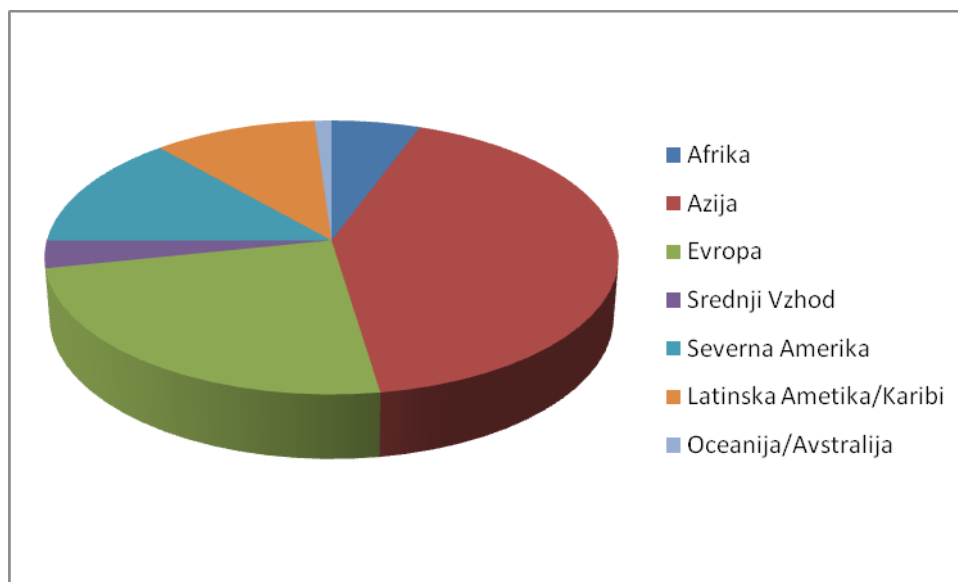
¹ United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

4. INTERNET

»Ko bo napisana zgodovina medijev v dvajsetem stoletju, bo internet obravnavan kot najpomembnejši dosežek v njem.«

E. M. Noam

Po podatkih spletne strani »Internet World Stats« (2008), ki predstavlja statistiko svetovne uporabe interneta, statistiko svetovnega prebivalstva ter podatke o internetnem raziskovanju tržišča, je bilo konec junija 2010 na svetu 1.966.514.816 uporabnikov interneta, kar predstavlja 28,7 odstotkov svetovne populacije. Če primerjamo podatek z letom 2000 se je število uporabnikov interneta na svetu povečalo za 444,8 odstotkov. Kot prikazuje spodnji grafikon, največji delež uporabnikov interneta na svetu predstavlja Azija, takoj za njo pa je Evropa.

Grafikon 4.1: Svetovna uporaba interneta glede na kontinente

Internet naj bi leta 2007 v EU pritegnil 40 milijonov novih rednih uporabnikov, kar pomeni, da redno uporablja internet več kot 250 milijonov Evropejcev. Več kot 96 odstotkov evropskih šol je zdaj priključenih na internet.

Podobno stanje, kar se tiče povečanega števila uporabnikov interneta, je tudi v Sloveniji. Iz končnega poročila o uporabi interneta v Sloveniji v letu 2007 je razvidno, da je v Sloveniji 942.500 rednih uporabnikov interneta v starosti od 16 do 75 let, kar

predstavlja 59 odstotkov celotne populacije. Nekaj manj jih je po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (SURŠ), ki ugotavlja, da je rednih uporabnikov interneta v omenjeni kategoriji 907.000. Leta 1996, ko je potekala prva raziskava o uporabi interneta v Sloveniji, je internet v populaciji od 16 do 75 let uporabljajo 63.000 uporabnikov oziroma 4 odstotke celotne populacije. Poleg vedno večjega števila gospodinjstev z dostopom do interneta pa ta postaja tudi vedno hitrejši.

Internet je glede na zgornje izsledke raziskav postal medij, ki mesečno sprejme na milijone novih uporabnikov. Mnogi uporabniki ga preizkusijo in ugotovijo, da ni zanje. Toda večina jih ostane. Dnevno se ob uporabi interneta srečujejo z njegovimi prednostmi in pozitivnimi učinki, hkrati pa do podvrženi tudi njegovim negativnim učinkom, ki se jih v bistvu niti ne zavedajo. Negativnim učinkom so še posebej izpostavljeni otroci in mladostniki, ki prav tako v velikem številu uporabljajo internet. Po podatkih neke raziskave, so bili leta 2007 med rednimi uporabniki interneta v Sloveniji najštevilčnejši prav otroci, stari med 10 do 15 let.

4.1 Pojem »internet«

Internet (tudi *medmrežje*, skrajšano iz angleške besede »*inter-network*«) je v splošnem smislu računalniško omrežje, ki povezuje več omrežij. Kot lastno ime je internet javno razpoložljiv mednarodno povezan sistem računalnikov skupaj z informacijami in uslugami za uporabnike. Tako se največje medmrežje enostavno imenuje *internet*. Spretnost povezovanja omrežij na ta način se imenuje *internetno delovanje*. V razširljivem izražanju pa se internet velikokrat nanaša na usluge kot so *svetovni splet* (www), *elektronska pošta* in *neposredni klepet* (online chat).

Zanimivost: INTERNETNA DEJSTVA:

- danes obstaja že 700 milijard internetnih strani
- na dan je ustvarjenih približno 10 milijonov novih spletnih strani
- 1,5 milijonom spletnih strani dnevno poteče veljavnost (out of date)
- poslanih je 20 milijard elektronskih pisem dnevno
- obstaja 60 milijonov znanstvenih člankov z rastjo 5000 na dan

Leta 1993 je bil internet:

»brezglav, anarhičen, z neskončnimi »udi« in širi se kot vzhajajoče testo.«

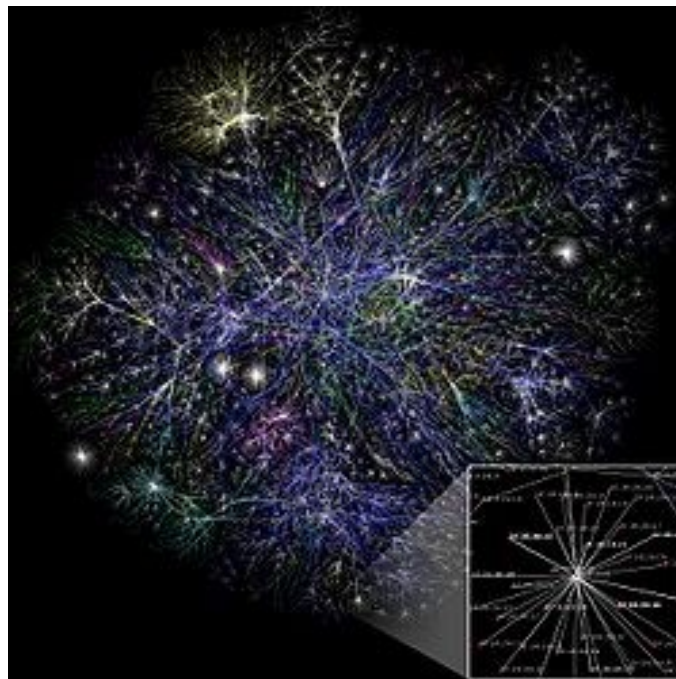
Bruce Sterling

4.2 Nastanek interneta

Nastanek interneta seže v konec šestdesetih let (1969) in osemdeseta leta, ko je začelo delovati kot ARPANET. S sponzorstvom agencije za napredne raziskave pri ameriškem obrambnem ministrstvu je bil razvit sklad protokolov IP (Internet Protocol) in TCP (Transmission Control Protocol). Podatkovno omrežje zasnovano na tem protokolnem skladu, naj bi služilo za potrebe raziskav, ki jih je naročalo ameriško obrambno ministrstvo.

Sčasoma je omrežje preraslo v akademsko in raziskovalno omrežje, kasneje pa je postalo zanimivo tudi za komercialne uporabnike. V tem času je Internet podvojil svojo velikost približno vsakih trinajst mesecev, kar kaže na izredno hitro rast. S širjenjem omrežja se je povečalo tudi število različnih vrst aplikacij, ki tečejo na njem. Vedno več ljudi vsakodnevno uporablja storitve medmrežja pri svojem delu, veliko je podjetij, ki preko interneta opravljajo del svojega poslovanja.

1. januarja 1983 je ARPANET spremenil svoje jedro omrežnih protokolov, kar je dejanski začetek interneta, ki ga poznamo danes.

Slika 4.2.1: Vizualizacija različnih poti skozi del interneta

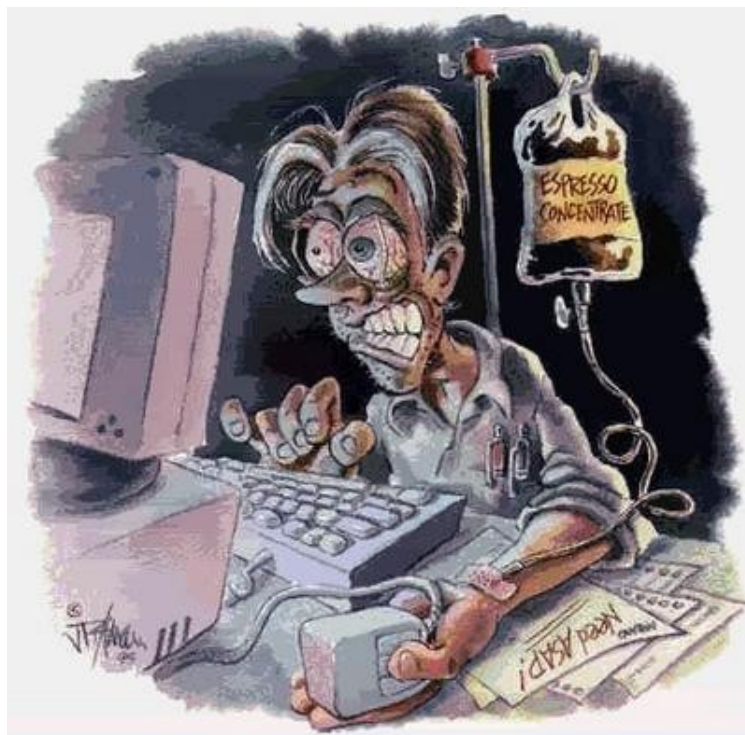
4.3 Internetna odvisnost/zasvojenost

Internetna zasvojenost je impulzivna² kontrolna motnja, ki je načeloma zelo podobna zasvojenosti z igrami na srečo, motnjami hranjenja ali alkoholizmu. Posameznik preživi preveč časa pred računalnikom in se tem aktivnostim ne more odpovedati. Sicer ločimo pet podtipov zasvojenosti z internetom:

- s spletno pornografija
- z virtualnimi odnosi
- z igrami na srečo na internetu
- z informacijami na internetu
- ter spletnimi igrami

Večji potencial za zasvojenost ima uporaba interneta, ki je usmerjena v navezovanje stikov ali vzpostavljanje (nadomestnih) odnosov, manjšega pa uporaba interneta za iskanje informacij.

Najboljša rešitev za tiste, ki so zasvojeni z internetom, je zdravljenje. Problem pa nastane, ker v Sloveniji za zdaj še ni ustrezne pomoči za odvisnike od interneta, čeprav na Centrih za zdravljenje bolezni odvisnosti opažajo visoko naraščanje nekemičnih zasvojenosti, kamor spada tudi zasvojenost z internetom.

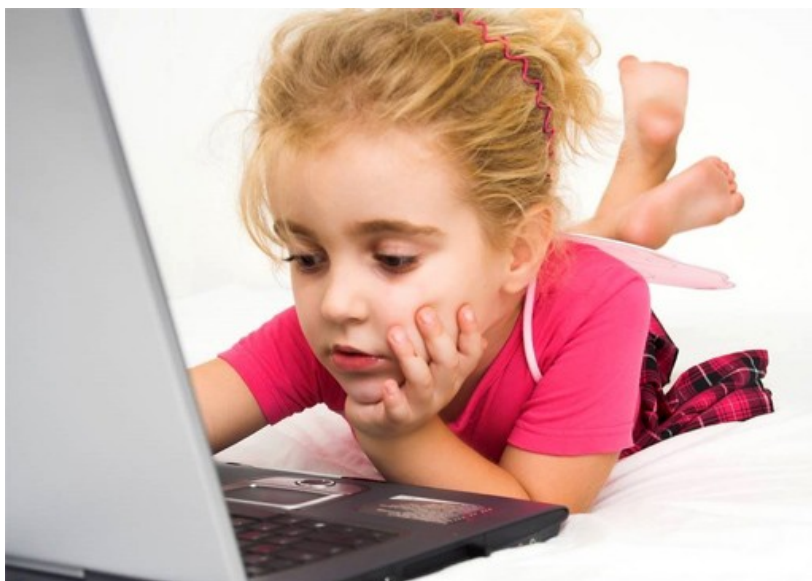
Slika 4.3.1: Internetna odvisnost/zasvojenost

² spodbuden

5. MLADI IN INTERNET

Mladi so začeli internet porabljati predvsem zato, ker je prosto dostopen, ima preprosta informacijska in komunikacijska orodja ter pripada vsem. Informacijam, ki se pojavljajo na internetu pa verjamejo veliko bolj kot starejši. Dve tretjini mladih tako zaupata novicam na spletu, skoraj dve tretjini starejših od 50 let pa bistveno bolj verjame klasičnim medijem kot ponudbi na spletu. Kar se tiče aktualnih novic, med starejšimi klasična medija, televizija in časopis, ostajata na vrhu, medtem ko imata med mladimi televizija in internet enak pomen. Od tega je kar slaba polovica (49 odstotkov) pripravljena za vir informacij, ki mu verjamejo in ga želijo uporabiti, tudi plačati.

Iskanje aktualnih novic prek interneta je še vedno v porastu, čeprav vse več mladih aktualno dogajanje sploh ne zanima. Organizacije, ki se ukvarjajo s takšnimi vrstami raziskav so odkrile štiri vrste vedenja v odnosu do medijev, še posebej interneta. V dveh skupinah so ljubitelji interneta (večino mladi), tako imenovani »net-newsers« in »integrators«. Dve drugi pa se od interneta oddaljujeta (tu je mladih bolj malo), to sta »traditionalists« in »disengaged«. Slednja je najmanjša, novice je ne zanimajo in nimajo priljubljenega medija. »Tradicionalisti« najraje gledajo televizijo, ne glede na uro, »integratorji« uporabljajo več virov informacij, kot so tiskani mediji, radio, TV in internet. Ta skupina je glavna tarča strokovnjakov za marketing. Zadnja skupina »net-newsers« pa so izključno uporabniki interneta, tradicionalnim medijem pa se izogibajo, čeprav jih je zelo malo, ta skupina beleži največjo rast.

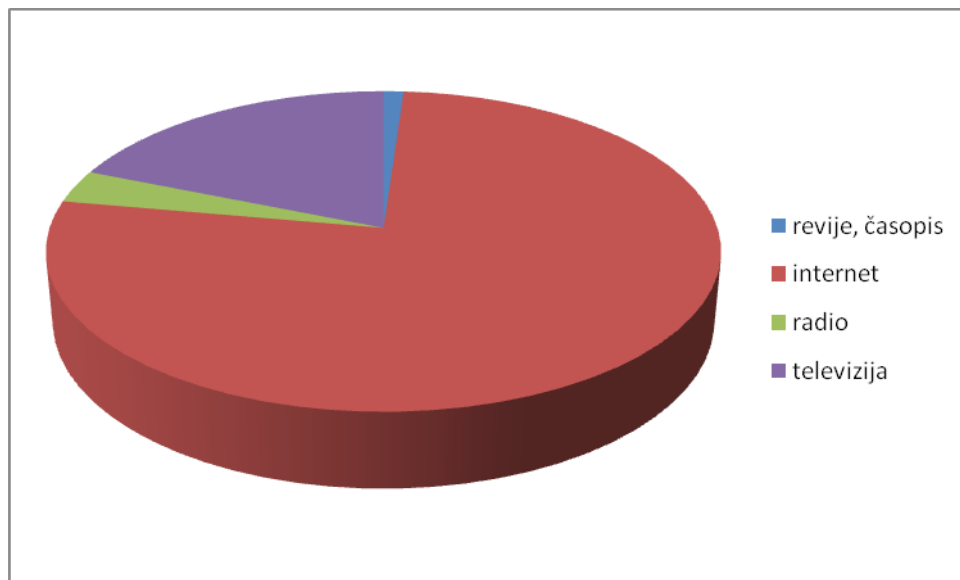
Slika 5.1: Mala punčka že uporablja računalnik

Za pomoč pri raziskovalni nalogi pa sem uporabila anketo. V anketi so sodelovali mladi iz celotne Slovenije, rešenih anket je bilo nekaj manj kot sto, od tega je bilo 58 odstotkov žensk in 42 odstotkov moških. Stari pa so bili od 11 do 25 let. Največ anketirancev, ki so odgovorili na vsa vprašanja ankete je bilo starih od 15 do 18 let (48%), sledili so jim stari od 19 do 25 (42%), najmanj pa jih je bilo starih od 11 do 15 let (10%).

5.1 Uporaba medijev

Mladi lahko dandanes izbirajo med pestro paleto medijev. Zanimalo nas je, ali se mladi bolj poslužujejo tradicionalnih medijev (televizija, radio, časopisi) ali je morda na prvem mestu že uporaba interneta kot novega medija.

Ugotovili smo, da mladi, vključeni v raziskavo od medijev resnično največ uporabljajo internet, tako jih je odgovorilo kar 77 odstotkov. Na drugem mestu je nato televizija (19%), bolj malo pa jih uporablja radio (3%) in revije ter časopis, le odstotek.

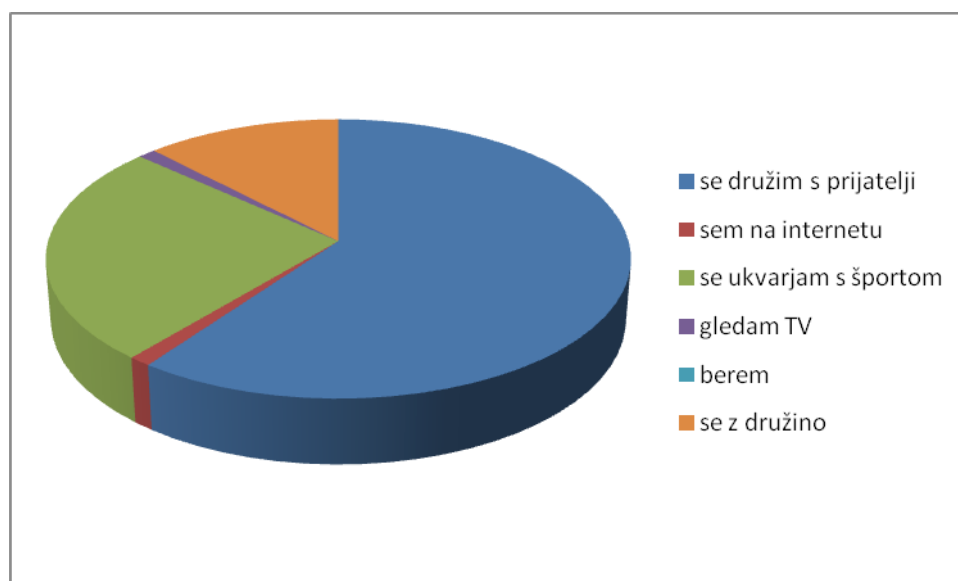
Grafikon 5.1.1: Uporaba medijev med mladimi

Na koncu lahko sklenemo, da je internet res prevzel vodilno mesto in tako postal najbolj popularen medij med mladi, tako je prehitel televizijo.

5.2 Preživljanje prostega časa

Prosti čas je pomemben za vsakega posameznika. Zanimalo nas je kakšen delež predstavlja uporaba interneta med ostalimi aktivnostmi v preživljanju prostega časa mladih. Za mladostnike, ki si šele oblikujejo svoje enkratne osebnosti, je zelo pomembna kakovost prostočasnih dejavnosti, kajti njihov prosti čas obsega skoraj ves izven šole oziroma izobraževalnih obveznosti. Hkrati pa so mladostniki v prostem času v družbi vrstnikov, zato je pomembno, kaj počnejo v tem času in kakšne izkušnje si pridobijo. Izkušnja svobode v prostem času namreč spodbudi mladostnike, da eksperimentirajo s socialnimi vlogami, vedenjem in idejami. Z vedenjem pa se povezuje tudi dolgočasje in pasivnost v prostem času (posedanje za računalnikom). Zaznavanje mladostnikov, da nimajo kaj početi, nikamor iti, da jim je dolgčas, se povezuje s številnimi problematičnimi vedenji. Mladi pa velikokrat tudi ne vedo, kako se udeleževati in si tako ustvariti kvalitetno preživljanje prostega časa. Zato je pomembno, da je prosti čas mladostnikov strukturiran.

Mladi, vključeni v raziskavo, svoj prosti čas v največji meri redno (skoraj vsak dan) preživljajo tako, da se družijo s prijatelji (60%), sledi ukvarjanje s športom (26%) in preživljanje prostega časa z družino (12%). Na predzadnjem mestu sta gledanje televizije in preživljanje prostega časa na internetu (1%), ter čisto na koncu branje z nič odstotki.

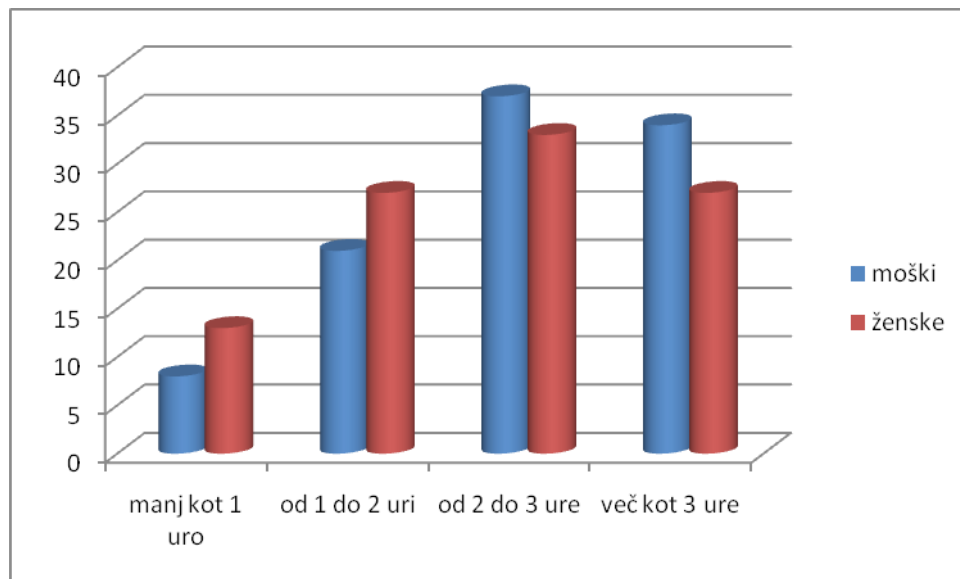
Grafikon 5.2.1: Preživljanje prostega časa med mladimi

Gledano v celoti je vsekakor pozitivno, da mladi največ časa preživijo s prijatelji, ob športnih aktivnostih in z družino. Na internetu svoj prosti čas preživlja le malo anketiranih, torej mladi svojega prostega časa skoraj da ne preživljajo za računalnikom.

5.3 Pogostost uporabe interneta

Jasno je, da mediji predstavljajo velik del življenja mladostnikov, kar pomeni, da tudi internet ni izjema. Zanimalo nas je, koliko časa na dan mladi namenijo uporabi interneta, ali ga več uporabljajo dekleta kot fantje in ali ga uporabljajo vedno več ali vedno manj.

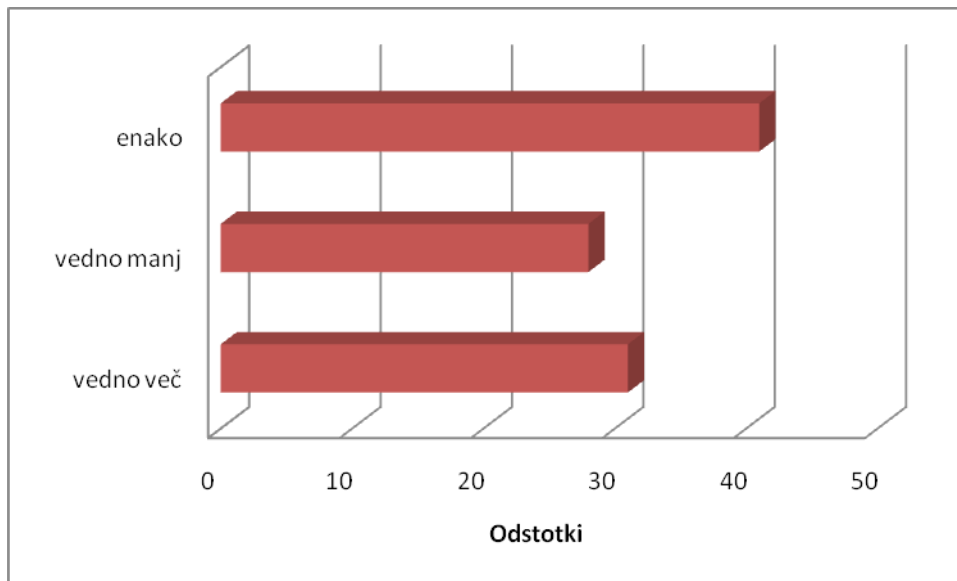
Raziskava je pokazala sledeče rezultate. Na internetu *manj kot eno uro* dnevno je v povprečju odgovorilo več žensk kot moških, prav tako je bilo pri odgovoru *od ene do dveh ur* dnevno. Za odgovora *od dve do tri ure* ter več kot tri ure pa so bili prepričljivejši moški. Torej lahko ugotovimo, da moški več uporabljajo internet od nežnejšega spola.

Grafikon 5.3.1: Dnevna uporaba interneta mladih po spolu [%]

Zanimalo nas je tudi v katero smer se spreminja uporaba interneta. Ali mladi uporabljajo internet vedno več, vedno manj ali enako? Anketa je pokazala, da jih največ (40%) internet uporablja enako, nič več in nič manj. Sledijo jim tisti, ki internet uporabljajo vedno več (32%) in nazadnje še tisti, ki internet uporabljajo vedno manj

(28%). Na osnovi teh podatkov bi težko rekli, da mladi internet uporabljajo vedno več, čeprav jih je kar lep odstotek odgovorilo tako.

Grafikon 5.3.2: Spreminjanje uporabe interneta med mladimi

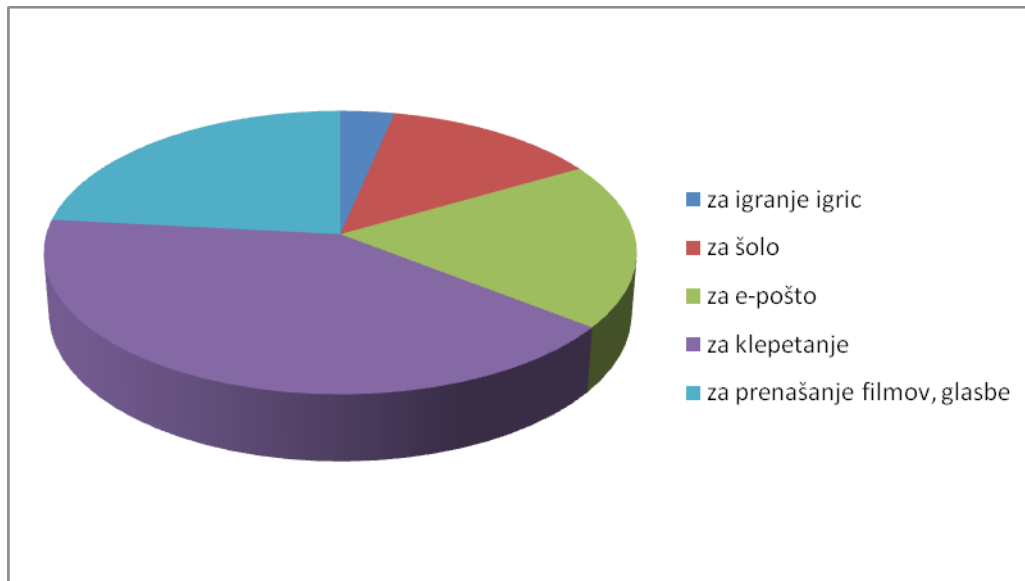
5.4 Namen uporabe interneta

Internet ponuja mladim številne možnosti uporabe. Lahko ga uporabljajo v izobraževalne namene, za pošiljanje in prejemanje elektronske pošte, igranje spletnih iger, klepetanje, prenašanje filmov, glasbe itd. Je res, da so v zadnjem času med mladimi zelo popularne t. i. virtualne skupnosti (Facebook, Myspace, Youtube...) oziroma spletne strani za druženje, kot so strani za objavo fotografij, videoposnetkov, strani za bloganje in klepetanje itd. Na teh osebnih spletnih straneh in spletnih dnevnikih se nahajajo zelo različne intimne izpovedi, v katerih so objavljena tudi imena in priimki, elektronski ali domači naslovi, fotografije itn. Prav tako so različne skupnosti polne zasebnih videoposnetkov in množice drugih podatkov o uporabnikih, zaradi česar pa lahko pride tudi do zlorabe. Nek fant je na začetku šolanja na gimnaziji nekoč zapisal:

»Uporabljam psevdonim, ki je star 24 let. Uporabljam ga zato, ker se imam za intelektualno osebo in na ta način me ljudje sprejemajo bolj resno, kot če bi vedeli, da se pogovarjajo s 16-letno osebo.«

Nas pa je zanimalo le v kakšne namene mladi najpogosteje uporabljajo internet.

Rezultati so pokazali, da mladi, vključeni v raziskavo, internet uporabljajo največ za klepetanje s prijatelji (41%), klepetanju sledi prenašanje filmov in glasbe (23%), nato e-pošta (19%) ter šola (14%) in nazadnje igranje igrice (3%).

Grafikon 5.4.1: Namen uporabe interneta med mladimi

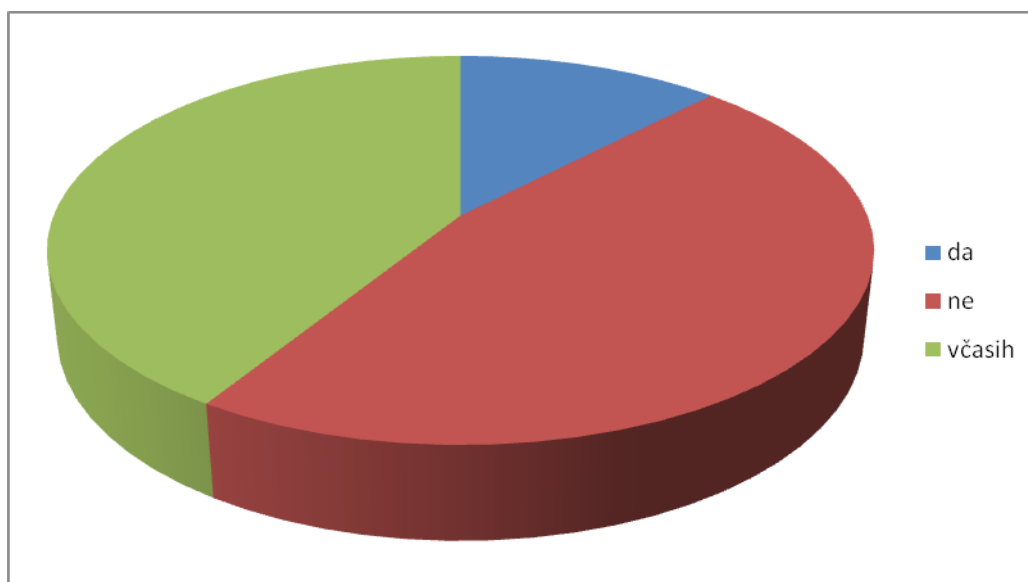
Sklepamo lahko, da mladi interneta ne uporabljajo najbolj v koristne in izobraževalne namene, saj klepetanje in prenašanje različnih datotek zagotovo ne spadajo v omenjeno kategorijo.

V zadnjem času pa so mladi pričeli internet tudi vedno več uporabljati za nakup različnih proizvodov preko spletnih trgovin. Spletnih trgovin je na spletu vedno več in tudi ljudje jim vedno bolj zaupajo. Nas pa je zanimalo, če mladi res preko interneta naročajo različne dobrine ali še vedno raje gredo po trgovinah in si kupijo potrebne stvari.

Anketa je pokazala, da je resnično kar 68 odstotkov anketirancev odgovorilo, da je že naročilo kakršnokoli stvar preko spletne trgovine, 38 odstotkov vprašanih pa se spletnih trgovin še ni posluževalo. Od vseh 68 odstotkov, ki so že kupovali preko spleta pa jih je kar 44 odstotkov stvari preko spletne trgovine naročilo več kot 5-krat. 48 odstotkov je stvari naročilo manj kot 5-krat, le 8 odstotkov pa je spletno trgovino uporabilo natančno 1-krat. Iz tega lahko ugotovimo, da mladi res uporabljajo spletne trgovine za nakup potrebščin, ki jih potrebujejo in lahko smo prepričani, da bodo nakup preko spletnih trgovin še naraščali.

5.5 Zasvojenost mladih z internetom

O zasvojenosti z internetom smo že govorili v 4.3. Mi pa smo želeli raziskati, ali so mladi z internetom res zasvojeni. Če pogledamo trditev, ki smo jo umestili v anketi »internet je moj prosti čas«, se mladi z njo v večini niso strinjali, saj jih je kar 82 odstotkov odgovorilo, da ta trditev za njih ne velja. Le 18 odstotkov pa jih je meni, da internet predstavlja njihov prosti čas. In če nato še analiziramo vprašanje v katerem smo anketirance spraševali o tem, če na raznih potovanjih pogrešajo internet, je sicer zmagal odgovor ne (47%), vendar mu je takoj za petami tudi odgovor včasih (41%), z da pa je odgovorilo le 12 odstotkov.

Grafikon 5.5.1: Potreba mladih po internetu na počitnicah

Če povzamemo oba vprašanja skupaj, lahko ugotovimo, da mladi z internetom trenutno niso zasvojeni, upamo pa lahko, da bo pri tem tudi ostalo, saj mi je med anketiranjem nek fant, po tem, ko je rešil anketo rekel:

»Jaz pa sem že malo zasvojen z internetom!«

6. SKLEP

Internet doživlja v zadnjih letih med množičnimi mediji zagotovo največji razvoj in popularnost. Hkrati so v Sloveniji po podatkih Statističnega urada med rednimi uporabniki interneta najštevilčnejši mladi.

V seminarski nalogi sem obravnavala kakšna je uporaba interneta med mladimi in v kakšnem odnosu so mladi do interneta. Sprva sem v nalogo vključila nekaj teoretičnih podatkov (4. in 5. poglavje), nato pa sem se s pridobljenim znanjem lotila raziskave. V raziskavo so bili vključeni mladi od 11 do 25 let. Za zbiranje podatkov pa sem uporabila anketo. Izpolnjenih sem dobila 90 vprašalnikov, dobljene rezultate pa sem nato analizirala in tudi grafično prikazala v posameznem sklopu. Na osnovi dobljenih rezultatov iz vprašalnikov pa sem nato potrdila oziroma ovrгла zastavljene hipoteze.

Od sedmih zastavljenih hipotez sem na koncu potrdila le *dve*, ostalih *pet* pa sem ovrгла. **Potrjeni hipotezi** sta torej:

- *Mladi med mediji največ uporabljajo internet*: internet je med vsemi mediji, ki jih uporabljajo mladi prehitel vse ostale in tako po rezultatih ankete je internet prepričljivo zmagal in tako resnično postal najpogosteje uporabljen medij med mladimi, na podlagi tega lahko to hipotezo zagotovo potrdimo;
- *Mladi preko interneta naročajo različne stvari*: po rezultatih ankete se mladi resnično poslužujejo spletnih trgovin in preko njih naročajo potrebne dobrine, prepričljiv odstotek (68%) je odgovoril da so se že posluževali tovrstnega spletnega nakupa, s temi podatki pa je hipoteza zagotovo potrjena.

Ovržene hipoteze pa so:

- *Mladi vse več uporabljajo internet*: res je, da je kar nekaj anketirancev odgovorilo, da vedno več uporabljajo internet, vendar so prevladovali tisti, ki ga uporabljajo enako, ali celo manj, torej lahko hipotezo popolnoma lahko ovržemo;
- *Punce internet uporabljajo več kot fantje*: kot je pokazala analiza ankete, je po odstotkih več punc kot fantov odgovorilo, da so na internetu manj kot eno uro ali do dve uri dnevno, medtem ko je po odstotkih več fantov

kot punc odgovorilo, da so na internetu od dve do več kot tri ure dnevno, s takšnimi rezultati seveda moramo ovreči tudi to hipotezo;

- Mladi so z internetom zasvojeni: vsi rezultati odgovorov, ki so se navezovali na to hipotezo so pokazali, da mladi z internetom niso zasvojeni, rezultat tako trditve (»internet je moj prosti čas«), kot tudi vprašanja o pogrešanju interneta na počitnicah sta hipotezo popolnoma ovrgla;
- Mladi preživljajo svoj prosti čas na internetu: da mladi svoj prosti čas preživljajo za računalnikom nikakor ni res, na vprašanje kaj mladi delajo v prostem času je le en odstotek vprašanih odgovorilo, da prosti čas porabijo na internetu, mladi so torej bolj aktivni, saj se večina v prostem času družijo s prijatelji, se ukvarja s športom ali je z družino, hipoteza je torej absolutno ovržena;
- Mladi uporabljajo internet v koristne in izobraževalne namene: na vprašanje, za kaj mladi uporabljajo internet jih je največ odgovorilo za klepetanje s prijatelji in prenašanje različnih datotek, uporaba internet za izobraževalne namene je bila šele na četrtem mestu, kar sicer pomeni, da je bilo po rezultatih pred igranjem spletnih igranic, kar je zagotovo pozitivno, vendar je kljub temu potrebno tudi to hipotezo ovreči.

To so torej rezultati, ki sem jih pridobila skozi celotno raziskovalno nalogo.

7. LITERATURA

Erjavec, K. in Volčič, Z. Medijska pismenost. Ljubljana: DZS, 1999a

Erjavec, K. Mladostniki in medijsko okolje. V **Dolničar, V. in Nadoh, J.** Medijske navade med slovenskimi mladostniki: Empirične raziskave. Ljubljana 2004,

Internet. Dostopno na: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Internet>, 2011

Internet World Stats. Dostopno na: <http://www.internetworldstats.com/stats.htm>, 2010

Kaj mladi počnejo na internetu ni več uganka. Dostopno na: http://www.safe.si/c/978/Kaj_mladi_pocnejo_na_netu/?preid=1230, 2011

Kolčina, L. Vzgoja za medije. Ljubljana, 1998

Košir, M. in Ranfl, R. Vzgoja za medije. Ljubljana: DZS, 1996

Mladi bolj verjamejo internetu. Dostopno na: <http://24ur.com/novice/it/mladi-bolj-verjamejo-spletu.html>, 2009

Mladi po informacije na internet. Dostopno na: <http://www.agencijanet.si/mladi-po-informacije-na-internet/>, 2008

Mladi Slovenci imajo radi internet. Dostopno na: <http://www.rtv slo.si/znanost-in-tehnologija/mladi-slovenci-imajo-radi-internet/23479>, 2004

Volčič, Z. Medijska vzgoja. V teoriji in praksi, 1996

8. PRILOGA

8.1 Anketa

Sem dijakinja 4. letnika gimnazije ESIC Kranj. Pri predmetu sociologija pripravljam seminarsko nalogo z naslovom »Mladi in internet«. S to anketo želim izvedeti kakšna je uporaba interneta med mladimi in kakšen vpliv pravzaprav ima internet na omenjeno populacijo. Pričujoči anketni vprašalnik mi bo pri tem v veliko pomoč. Anketa je anonimna!

1. Spol:

- moški
- ženski

2. Starost:

- _____

3. Koliko časa na dan preživiš na internetu?

- manj kot 1 uro
- od 1 do 2 uri
- od 2 do 3 ure
- več kot 3 ure

4. Ko greš na potovanje in tam interneta ni, ga zelo pogrešaš in želiš na vsak način priti do le tega?

- da
- ne
- včasih

5. Kako najraje preživljaš prosti čas?

- se družim s prijatelji
- sem na internetu
- se ukvarjam s športom
- gledam TV
- berem
- sem z družino

6. Internet je moj prosti čas!

- da
- ne

7. Katerega od naštetih medijev uporabljaš največ?

- revije, časopis
- internet
- radio
- televizijo

8. Za katere stvari največ uporabljaš internet?

- za igranje igrice
- za šolo
- za e-pošto
- za klepetanje
- za prenašanje filmov, glasbe

9. Uporabljaš internet vedno več ali si ga več uporabljal v preteklosti?

- vedno več
- vedno manj
- enako

10. Takoj, ko pridem domov grem na internet!

- vedno
- včasih
- redko
- nikoli

11. Si že kdaj preko interneta kupil kakšno stvar?

- da
- ne

Če je tvoj odgovor »da« kolikokrat?

- 1x
- manj kot 5x
- več kot 5x

12. Kje največkrat dostopaš do interneta?

- doma
- v šoli
- na javnih mestih